

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Andrzej Stępka

w sprawie **S. T.**

skazanego za przestępstwo z art. 296 § 1, 2 i 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 23 listopada 2016 r.,

wniosku obrońcy skazanego

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 18 listopada 2014 r., sygn. akt II AKa [...], utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 2 lipca 2014 r., sygn. akt II K [...],

1. oddalić wniosek,

**2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania
wznowieniowego**

UZASADNIENIE

Obrońca skazanego złożył wniosek o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 18 listopada 2014 r., utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 2 lipca 2014 r. Podstawę wznowienia postępowania autor wniosku upatruje w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., powołując się na okoliczność, że ujawnić się miały nowe fakty i dowody wskazujące na to, iż skazany nie popełnił czynu. Na podstawie art. 546 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 169 § 1 k.p.k. skarżący wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadków: a) H. G. na

okoliczność odbycia w styczniu 2006 r. z M. Z. rozmowy, w której ten ostatni przyznał, że zawarł umowę przedwstępną sprzedaży nieruchomości – dwóch lokali mieszkalnych w inwestycji „W.” i przyjął, kwitując ten fakt, pieniądze tytułem zapłaty ceny za późniejsze przeniesienie własności, a także na okoliczności, iż w czasie objętym zarzutem powszechna była praktyka, iż deweloperzy, w tym B. sp. z o.o., swoim kontrahentom płacili wynagrodzenie nie w pieniądzu, a przenosząc na nich własność niektórych z budowanych przez siebie lokali i b) W. M. na okoliczność wypełnienia i podpisania weksla *in blanco* i umów cesji wierzytelności zabezpieczającej roszczenie z umowy przedwstępnej zawartej pomiędzy N. sp. z o.o. i B. sp. z o.o. na polecenie M. Z.

Jak wynika z uzasadnienia wniosku o wznowienie, ujawnione nowe fakty i dowody – zdaniem obrońcy - podważają wiarygodność zeznań głównego świadka oskarżenia, skutecznie wyłączając możliwość uznania ich za dowód, mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych. Stanowisko to skarżący odnosi w pierwszym rzędzie do zeznań W. M., z których wynikać ma jakoby, że otrzymał on polecenie zawarcia umowy cesji wierzytelności i wypełnienia weksla *in blanco* od M. Z. Ponadto obrońca odwołuje się do okoliczności powzięcia jakoby przez skazanego od H. G. wiedzy, że M. Z. oświadczył mu, że zawarł on umowy przedwstępne przeniesienia własności lokali z N. i odebrał pieniądze tytułem zapłaty ceny, co pokwitował. Autor wniosku podał również, że skazany po uprawomocnieniu się orzeczenia powziął wiedzę, iż praktyka zastosowana przez B. sp. z o.o. nie była wówczas odosobniona, gdyż w tamtym okresie przyjęte było świadczenie wynagrodzenia na rzecz kontrahentów dewelopera przez przeniesienie na niego własności niektórych wybudowanych lokali, jak i w gotówce, o czym świadczyć ma treść umowy łączącej B. sp. z o.o. z T. (wykonawcą przedmiotowej inwestycji). Do swego wniosku o wznowienie skarżący załączył oświadczenia W. M., H. G. i tłumaczenie umowy zawartej pomiędzy B. sp. z o.o. a T. sp. z o.o. oraz Załącznik 3 do niej, w którym wskazano, że „Uzgodniono, że zaliczki w związku z potwierdzonymi rozliczeniami T. Sp. z o.o. za budowę projektu opisanego w wyżej wymienionej umowie będą płacone przez B. Sp. z o.o. pieniędzmi lub mieszkaniami lub lokalami handlowymi (...)”.

W konsekwencji, skarżący w złożonym wniosku o wznowienie postępowania

domaga się uniewinnienia S. T. od zarzucanych mu czynów, ewentualnie zaś, na wypadek niepodzielenia przez Sąd Najwyższy zapatrywania obrońcy, że zapadłe orzeczenie Sądu Apelacyjnego jest oczywiście niesłuszne, orzeczenia o wznowieniu postępowania i uchylenia wskazanych na wstępie wyroków Sądu Apelacyjnego w [...] i Sądu Okręgowego w S. z przekazaniem sprawy temu ostatniemu Sądowi do ponownego rozpoznania z sugestią tożsamego rozstrzygnięcia, w trybie art. 435 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k., w stosunku do oskarżonej K. T., której przypisano takie samo przestępstwo jak skazanemu, którego dotyczy wniosek o wznowienie. W odpowiedzi na ten wniosek, prokurator Prokuratury Krajowej wniosła o jego oddalenie. W kolejnym piśmie procesowym obrońca skazanego podtrzymał swoje uprzednie stanowisko wyrażone we wniosku.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania nie zasługuje na uwzględnienie.

Jak już wskazywano, obrońca podstaw do wznowienia postępowania upatruje w treści art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. Przypomnieć w tej sytuacji należy, że przepis ten przewiduje, iż postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem wznowia się, jeżeli dopiero po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że skazany nie popełnił czynu.

Podkreślenia również wymaga, że będący nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia wniosek o wznowienie postępowania dotyczy prawomocnego już wyroku. Orzeczenie to objęte jest domniemaniem prawidłowości przyjętych tam ustaleń faktycznych. Wniosek o wznowienie postępowania oparty na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. może zaś okazać się skuteczny jedynie w sytuacji, gdy wykazane w nim zostanie, że istnieją nowe fakty lub dowody, które wskazują na to, iż skazany nie popełnił czynu. Nie jest w tej mierze wystarczające dla zakładanego przez jego autora efektu w postaci wznowienia postępowania zgłoszenie w takiej nadzwyczajnej skardze jakichkolwiek wątpliwości co do trafności zapadłego rozstrzygnięcia. Tylko bowiem wtedy, gdy owe nowe fakty lub dowody w sposób realny wskazują, że zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, iż po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie w tej materii odmienne od orzeczenia poprzedniego, ten nadzwyczajny środek zaskarżenia może zostać uwzględniony. Ujmując rzecz od innej strony, dla pozytywnego rozstrzygnięcia w przedmiocie

wniosku o wznowienie koniecznym staje się wykazanie spełnienia kumulatywnie dwóch przesłanek - proponowany dowód musi mieć cechy dowodu nowego, tj. nieznanego wcześniej ani stronie, ani sądowi orzekającemu w sprawie, a jego treść ma wskazywać, że wysoce prawdopodobnym jest, iż po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie odmienne od poprzedniego – a więc skutkujące przyjęciem, że oskarżony nie popełnił czynu.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy, zauważyć trzeba, że wprowadzanie się obrońcy do utrwalonych poglądów wyrażonych w judykaturze, które Sąd Najwyższy w składzie niniejszym w pełni aprobuje wskazuje, iż skarżący zdaje sobie sprawę, jakim wymogom powinna sprostać omawiana skarga, aby mogła zostać uwzględniona. Podawane jednak w rozpoznawanym wniosku o wznowienie okoliczności mające go uzasadniać nie mogą przekonywać, że skarga ta powinna zostać rozstrzygnięta zgodnie z jego żądaniem, jako że wniosek ten przywołanych wymagań nie respektuje.

Jego autor powołuje się w nim na rzekomo „nowy” dowód w postaci oświadczenia W. M. na okoliczność wypełnienia oraz podpisania weksla *in blanco* i umów cesji wierzytelności zabezpieczającej roszczenie z umowy przedwstępnej na polecenie M. Z. Skarżący nie dostrzega jednak, że już Sąd Okręgowy w swoich wywodach podał, iż W. M. niejednoznacznie określał skąd dowiedział się o potrzebie podpisania cesji i weksla. Twierdził bowiem, że do podpisania tego doszło za wiedzą i zgodą M.Z., czemu ten świadek przeczył, a ostatecznie W. M. nie pamiętał, czy o takiej konieczności powiadomił go M. Z. czy S. T. W świetle tego oraz wyjaśnień S.T. i A. W., Sąd Okręgowy uznał, że nie można wykluczyć, iż W. M. uczestniczył w podpisywaniu cesji, jak i weksla będąc powiadomionym o takiej konieczności tylko przez S.T. (k. 1858-1858v). W dołączonym do rozpoznawanego wniosku o wznowienie postępowania oświadczeniu W. M. nie ma już wątpliwości, że podpisywał wskazane dokumenty na wyraźne polecenie M.Z., a odnośnie do jego wyjaśnień z rozprawy głównej o treści: „Nic nie wiem o zapłacie kwoty 1 mln 620 tysięcy złotych, która miała nastąpić. Nie słyszałem, by Z. komentował, nawiązywał do sprzedaży tych lokali” (k. 614) stwierdził jedynie, że nie wypowiadał takiej treści. Przytoczone tu okoliczności wskazują, że oświadczeniu W. M. nie można nadać takiego znaczenia, jak życzyłby sobie obrońca. Nie jest to z

przytoczonych tu względów dowód, który podważałby prawidłowość ustaleń faktycznych w prawomocnie zakończonym procesie.

Podobnie zresztą trzeba ocenić oświadczenie H. G. opatrzone datą 7 stycznia 2016 r., w którym wskazał, że dowiedział się od M.Z. o zawartych na początku 2006 r. umowach na zakup dwóch lokali i dokonanej zapłacie. Jest to więc oświadczenie o bardzo ogólnikowej treści. Również wskazywanie z powołaniem się na dołączoną do wniosku o wznowienie postępowania dokumentację w postaci wspomnianej wcześniej umowy i załącznika do niej, nie może okazać się przesądzająca w sprawie. Okoliczność bowiem, że praktyka zastosowana przez B. sp. z o.o. nie była wówczas odosobniona, gdyż w tamtym okresie przyjęte było świadczenie wynagrodzenia na rzecz kontrahentów dewelopera przez przeniesienie na niego własności niektórych wybudowanych lokali, jak i w gotówce nie podważa automatycznie ustaleń Sądu Okręgowego. Jak wynika przy tym z uzasadnienia tego Sądu, A. W. wyjaśniał, że zdarza się w praktyce, iż deweloper „rozlicza się w lokalach” (k. 1837).

Przypomnieć w tym miejscu trzeba, że to rolą skarżącego jest wykazanie, że zachodzą przesłanki do wznowienia postępowania. Obrońca, poprzez złożony wniosek o wznowienie, usiłuje zaś dopiero poszukiwać dowodów, które po ich przeprowadzeniu hipotetycznie tylko będą mogły pozwolić przyjąć odmienną wersję zdarzenia. Również więc z tego powodu wniosek nie może zostać uwzględniony. Zaaprobować bowiem należy stanowisko już prezentowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że tryb określony w art. 546 k.p.k. nie służy poszukiwaniu nowych dowodów przez organ orzekający w przedmiocie wznowienia. Służy on tylko i wyłącznie procesowej weryfikacji faktów przytoczonych we wniosku o wznowienie, jeżeli zarówno treść, jak i istota tych faktów wskazują na wysokie prawdopodobieństwo wadliwości zapadłego w sprawie skazanego orzeczenia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2010 r., IV KO 55/10, LEX nr 843825, czy z dnia 16 marca 2016 r., II KO 2/16, LEX nr 2002525). Omawiany wniosek o wznowienie nie zawiera jednak tego rodzaju nowych dowodów, które wskazywałyby na wysokie prawdopodobieństwo dopuszczenia się przez Sąd Okręgowy pomyłki sądowej i wydania błędnego wyroku skutkującego niesłusznym przypisaniem oskarżonemu przestępstwa.

Mając to wszystko na uwadze przyjąć trzeba, że obrońca nie wykazał wystąpienia w tej sprawie podstaw do wznowienia postępowania, o których stanowi art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. Dlatego też Sąd Najwyższy jego wniosek oddalił, obciążając skazanego kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego. Z tych wszystkich względów orzeczono, jak na wstępie.

kc